

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Kaposvári Járásbíróság útján
elektronikus úton

Előzményi ügyszám: IV.2056-2/2020

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		Oldal 1 / 10
Ügyszám:	IV/ 00362 - 2 / 2021	
Érkezett:	2021 MARE 05.	
Példány:	1	Küldetőkód:
Meiléklet:	1	3

TISZTELT ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG!

indítványozó („Indítványozó”) csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő:

KÉRELEM

1. Indítványozó elsődlegesen kéri a T. Alkotmánybíróságot (i) annak megállapítására, hogy a Kaposvári Törvényszék 1.Pkf.20.889/2020/2. sz. végzése, valamint a Kúria Gfv.VII.30.438/2020/3. sz. végzése alaptörvény-ellenes, és (ii) a végzések megsemmisítésére.
2. Indítványozó másodlagosan kéri a T. Alkotmánybíróságot (i) annak megállapítására, hogy a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény 7.§ (1) bekezdés b) pontjának az „ez utóbbi rendelkezés szempontjából” szövegrésze alaptörvény-ellenes, és (ii) az érintett szövegrész megsemmisítésére.

KÉRELEM ELŐTERJESZTHETŐSÉGE

3. Indítványozó kérelme az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény („Abtv.”) 26.§ (1) és 27.§ (1) bekezdésén egyaránt alapul.
4. Indítványozó előadja, hogy főhitelezőként vett rész a Kaposvári Járásbíróság előtt 26.Are.900001/2020. számon indult adósságrendezési eljárásban, amely a 8. sz. végzéssel („Elsőfokú Végzés”) került elrendelésre. Az Indítványozó fellebbezése alapján eljáró Kaposvári Törvényszék az Elsőfokú Végzést 1.Pkf.20.889/2020/2. sz. másodfokú végzésével („Jogerős Végzés”) helybenhagyta. Indítványozó a Jogerős Végzéssel szemben a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi felülvizsgálati eljárás 2016. évi CXXX. törvény 409.§ (1) bekezdése szerinti, felülvizsgálati eljárás engedélyezése iránti kérelmet nyújtott be, a Kúria Gfv.VII.30.438/2020/3. sz. végzésével („Felülvizsgálati Végzés”) a felülvizsgálatot megtagadta.
5. Az Elsőfokú és a Jogerős Végzés Indítványozóval szemben alkalmazta a természetes személyek adósságrendezéséről szóló 2015. évi CV. törvény („Are tv.”) 6.§ (1) bekezdését és 7.§ (1) bekezdés b) pontját.

6. Indítványozónak a Jogerős Végzéssel szemben rendes jogorvoslat nem áll rendelkezésre, azzal szemben főszabály szerint a felülvizsgálati eljárás kizárt, a Felülvizsgálati Végzés a felülvizsgálatot megtagadta. Egyebekben az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló Alkotmánybíróság 1001/2013. (II. 27.) AB Tű. határozat („Ügyrend”) 32.§ (1) bekezdése értelmében az Abtv. 26.§ (1) bekezdés b) pont és 27.§ (1) bekezdés b) pontjában foglalt jogorvoslati lehetőség kimerítésének kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizsgálatra, mint rendkívüli jogorvoslatra.
7. Indítványozónak az adósságrendezési eljárást kérelmező adósokkal szemben követelése áll fenn, amely követelés az adósságrendezési eljárás elrendelésére tekintettel nem érvényesíthető annak lejárata ellenére sem (Are tv. 26.§ (3) bekezdés), továbbá az adósságrendezési eljárás lezárultát követő mentesítési eljárásban azok részben vagy egészben megszűnnek (Are tv. 86.§ (1) bekezdés).
8. Indítványozónak az Alaptörvény és XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján joga van ahhoz, hogy a bíróság a jogait tisztességes eljárásban bírálja el.
9. Ezen túlmenően Indítványozó, mint felperes az adósságrendezési eljárást megelőzően bejegyzett önálló zálogjoga alapján polgári pert indított adósokkal, mint alperesekkel szemben. A pert a Kaposvári Járásbíróság 4.P.20.765/2019/10. sz. végzésével a Jogerős Végzés által elrendelt adósságrendezési eljárás jogerős befejezéséig felfüggesztette.
10. Indítványozó önálló zálogjoga dologi jog, így a polgári jogi szabályok *in rem* jellegű védelemben részesítik. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata (pl. **3115/2017. (V. 22.) AB végzés**)¹ alapján a dologi jellegű jogokra kiterjed az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés első mondata szerinti tulajdonhoz való jog.
11. Az önálló zálogjog alapján érvényesíthető kielégítési igényt Indítványozó bizonytalan ideig nem jogosult gyakorolni, a felfüggesztő végzés tartalmából következően pedig az önálló zálogjog csak az elrendelt adósságrendezés eljárás kimenetelétől függően, adott esetben korlátozottan lesz érvényesíthető.
12. Összefoglalóan: a sérelmezett jogszabályok alkalmazása Indítványozó tisztességes eljáráshoz, valamint tulajdonhoz való jogát sértik, Indítványozónak a Jogerős Végzéssel szemben rendes jogorvoslat nem áll rendelkezésre.
13. Az Abtv. 29.§-ban foglaltakra tekintettel Indítványozó előadja, hogy a felhívott alaptörvényellenesség a Jogerős Végzés meghozatalát döntően befolyásolta, ugyanis közvetlenül az Indítványozó által -az alább kifejtettek szerint- alaptörvényellenesnek állított Are. tv. 7.§ (1) bekezdés b) pontján alapul. Indítványozó álláspontja szerint alapvető alkotmányjogi kérdés,

¹ „A gyakorlat szerint „[a] tulajdonvédelem [...] nem kizárólag a polgári jogi értelemben vett tulajdonra, hanem egyéb vagyoni értékű jogokra is kiterjedhet, az Alaptörvény XIII. cikke tehát a tulajdonvédelem körében az egyéb, tulajdonszerű vagyoni értékű jogok védelmét is biztosítja” {3199/2013. (X. 31.) AB határozat, Indokolás [13], megerősítette: 3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [21]}. Útal e körben az Alkotmánybíróság a 118/B/2009. AB határozatára, amely szerint az „Alkotmánybíróság – eddigi gyakorlata során – az olyan jogviszonyoknál, amelyek inkább voltak kötelmi jellegűek (*in personam*), mint dologi jellegűek (*in rem*), nem állapította meg a tulajdoni védelem fennálltát”, és ennek alapján azt állapította meg, hogy például a pénzkövetelésben marasztaló jogerős bírósági ítéletet nem lehet érdemi összefüggésbe hozni a tulajdonhoz való joggal (ABH 2010, 1959, 1963.)”

hogy az Are tv. alkalmazásában mi minősül „vagyonnak”, illetve „adósságrendezésbe vonható vagyonnak”, ezek ugyanis az egész adósságrendezési eljárás sarkalatos kérdései.

14. Indítványozó a Jogerős Végzést 2020. október 6. napján vette kézhez, az ellen az Abtv. 30.§ (1) bekezdése szerinti 60 napos határidőben alkotmányjogi panaszt terjesztett elő IV.2056-1/2020 számon, amelyet a T. Alkotmánybíróság a felülvizsgálati eljárásra tekintettel visszautasított IV.2056-2/2020 számon, hivatkozva az Ügyrend 32.§ (3) és (4) bekezdéseire.
15. Indítványozó a Felülvizsgálati Végzést 2021. január 25. napján vette át, az Abtv. 30.§ (1) bekezdése szerinti 60 napos határidő megtartásra került.
16. Indítványozó a jelen alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 32.§ (4) bekezdésére hivatkozással terjeszti elő.

ALAPTÖRVÉNY ÉRINTETT RENDELKEZÉSEI

17. B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.
18. XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.
19. XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

ÉRINTETT JOGSZABÁLYOK

20. A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1.§ (1) bekezdés 5. pont: *„vagyon tárgy: a dolog, a jog, a követelés”.*
21. Are tv. 5.§ 61. pont: *„vagyon: a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 5. pontjában felsorolt vagyon tárgyak, ideértve a pénzeszközöket, valamint a pénzben meghatározható értékre fennálló követeléseket is”.*
22. Az Are tv. 6.§ (1) bekezdése: *„Az adósságrendezési eljárásba tartozik az adós, adóstárs minden vagyona és bevétele, amellyel az adósságrendezési eljárás kezdeményezésekor rendelkezett, továbbá az is, amelyet a bírósági adósságrendezési eljárás elrendeléséig, valamint az adósságrendezési eljárás időtartama alatt szerez.”*
23. Are tv. 6.§ (2) bekezdés: *„Nem tartozik az adósságrendezési eljárásba az e törvény végrehajtási rendeletében felsorolt vagyon tárgy és bevétel.”*

Are tv. 7.§ (1) bekezdés b) pont: *„Adósságrendezés az alábbi együttes feltételek esetén kezdeményezhető: (...)*

b) az a) pont szerinti tartozások meghaladják az adós, adóstárs adósságrendezésbe tartozó vagyonát, de nem haladhatják meg az adós, adóstárs belföldön található vagy hozzáférhető vagyonának 200%-át, azzal, hogy ez utóbbi rendelkezés szempontjából a vagyonba beleértendő

az adós, adóstárs öt évre számított, adósságrendezésbe vonható várható bevétele is, de nem tartozik bele a 6. § (2) bekezdésében meghatározott vagyon, illetve bevétel.”

24. ÉRDEMI INDOKOLÁS – ELSŐDLEGES KÉRELEM

Normavilágosság sérelme

25. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján Magyarország demokratikus jogállam. A jogállamiság elválaszthatatlan része a jogbiztonság, amely pedig feltételezi a normavilágosság követelményét (3038/2016. (III. 3.) AB határozat², 3296/2018. (X. 1.) AB határozat³).
26. Az a jogszabály, amely a jogértelmezés módszereivel nem értelmezhető, nem felel meg a normavilágosság követelményének (3038/2016. (III. 3.) AB határozat)⁴.
27. Indítványozó hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti normavilágosság hiányára nem önmagában hivatkozik alapjogi sérelemként, hanem azt állítja, hogy az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés első mondata által védett tulajdonjoghoz fűződő alapjoga, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) által garantált tisztességes eljáráshoz való joga -az alább kifejtettek szerint- az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság, és az abból vezethető normavilágosság követelményének megsértése útján, annak következtében, alaptörvényellenesen került korlátozásra. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a normavilágosság sérelmére más, Alaptörvény szerinti alapjog sérelme esetén, kiegészítő jelleggel hivatkozni lehet (30/2014. (IX. 30.) AB határozat⁵, 3018/2013. (I. 28.) AB végzés⁶).

² „[30] A 9/1992. (I. 30.) AB határozat szerint jogállamiság elvéből levezetett jogbiztonság az állam – s elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A 26/1992. (IV. 30.) AB határozat arra mutatott rá, hogy a jogszabály értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalma is a jogbiztonságból fakadó követelmény. Az idézett megállapításokat az Alaptörvény hatályba lépése után – a 13/2013. (VI. 17.) AB határozat indokolása [28]–[34] bekezdésében foglaltak alapján – egyetértően idézte és megerősítette egyebek mellett a 24/2013. (X. 4.) AB határozat (Indokolás [48]) és a 3098/2016. (V. 24.) AB határozat is.”

³ „[34] 2.1. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az államtól, és elsősorban a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a jog egésze, egyes részterületei és szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára is előre láthatóak legyenek. A jogbiztonság egyik legfontosabb alapkövetelménye a jogszabályok kiszámíthatósága és az egyes jogi normák egyértelműsége {először a 9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 65.; megerősítette a 33/2014. (XI. 7.) AB határozat, Indokolás [32]}.”

⁴ „[35] Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlata értelmében nem felel meg a követelménynek, ha a norma semmilyen értelmezési módszerrel nem értelmezhető [például a 44/1997. (VII. 19.) AB határozat, ABH 1997, 309.], vagy ha az értelmezhetetlenség a norma hiányos jellegéből fakad [15/1998. (I. 8.) AB határozat, ABH 1998, 136.], illetve ha a norma olyan kifejezéseket tartalmaz, amelyek a jelenlegi társadalmi-gazdasági berendezkedés folytán váltak értelmezhetetlen kategóriává [29/1993. (I. 4.) AB határozat, ABH 1993, 229, 230.].”

⁵ „[108] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a versenyjogi jogsértések szankcionálása vonatkozásában - a büntetőjoghoz hasonlóan - követelmény a tilalmazott magatartások és a megvalósításuk miatt járó jogkövetkezmények ésszerű előreláthatósága. Ez nem csupán az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdéséből, vagyis a jogállamiság és jogbiztonság elvont elvéből levezethető visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalma és a normavilágosság követelménye által kijelölt módon, hanem alapjogként illeti meg az eljárás alá vont vállalkozásokat.”

⁶ „[12] A jogbiztonság sérelmére valóban lehet alkotmányjogi panaszt alapítani, de csak ha az indítványozót sérelem érte.”

28. Az Are tv. célja annak preambuluma szerint az, hogy *„az adós és valamennyi hitelezőjének felelős együttműködése az adós fizetőképességét helyreállítsa, hozzájáruljon a fizetési nehézségekkel küzdők, valamint a túlzottan eladósodottak számára olyan fizetési fegyelmet megkövetelő adósságtörlesztési terv összeállításához, amely figyelembe veszi a hitelezők méltányos érdekeit, ugyanakkor az adós és annak családja létfenntartásának és lakhatásának biztosítását is.”*
29. Az Are tv. céljának megvalósulása feltételezi annak lehetőségét, hogy az adós hitelezői a követeléseiket részben vagy egészben ne tudják érvényesíteni, ennek alkotmányos indoka az adósságuk megfizetésére egyébként nem képes adósok helyzetének rendezéséhez fűződő közérdek. Az adósságrendezési eljárásban való részvétel azonban nem feltétlen és nem alanyi jog. Indítványozó álláspontja szerint a jogalkotó célja az volt, hogy azon adósok vonatkozásában kerüljön sor az adósságrendezési eljárás lefolytatására, akik adósságaik - jogszabály és az eljáró bíróság által meghatározott részét- az Are tv. 74.§ (3) bekezdése szerinti öt éves adósságtörlesztési időszak alatt rendezni tudják.
30. Az Are tv. ezért meghatározza, hogy milyen esetekben jogosult az adós adósságrendezési eljárás elrendelésére (és inverz módon azt, hogy milyen esetekben köteles a hitelező túrni az adósságrendezési eljárás által okozott tulajdonjog-sérelem).
31. Az Are tv. fent idézett szabályai a normavilágosság követelményének nem tesznek eleget, azok következetes és koherens alkalmazása nem lehetséges. A jogszabályszerkesztési hiba gyökere az Are tv. „vagyon” fogalmának következtelen meghatározásában és alkalmazásában található.
32. Kiindulópont az Are tv. 5.§ 61. pont, amely szerint vagyonnak minősülnek a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 5. pontja szerinti vagyontárgy (a dolog, a jog, a követelés), valamint a pénzeszközök, és a pénzben meghatározható értékre fennálló követelések is”. A definíció önismétlést tartalmaz, a Ptk. 8:1.§ (1) bekezdés 5. pontban foglalt vagyontárgyak ugyanis magukban foglalják a pénzeszközöket és a pénzben meghatározható értékű követeléseket is.
33. Az Are tv. 6.§ (1) bekezdése szerint az adósságrendezési eljárásba tartozik (i) az adóst és adóstársat illető, 32. pontban meghatározott „vagyon” továbbá (ii) az adós és adóstárs „bevétele”. Figyelembe veendő az adósságrendezési eljárás kezdeményezésekor rendelkezésre álló, a bírósági adósságrendezési eljárás elrendeléséig, valamint az adósságrendezési eljárás időtartama alatt szerzett „vagyon” és „bevétel” is. A „bevétel” fogalmát az Are tv. nem definiálja, annak magánszemélyek esetében releváns definíciója a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 4.§ (2) bekezdés első mondatában található, eszerint *„Bevétel a magánszemély által bármely jogcímen és bármely formában - pénzben (e törvény alkalmazásában ideértve a készpénz-helyettesítő eszközt is), és/vagy nem pénzben - mástól megszerzett vagyoni érték”*. Megállapítható, hogy a „bevétel” szintén besorolható a Ptk. 8:1.§ (1) bekezdés 5. pont szerinti vagyontárgyak közé, annak elkülönített megjelenítése felesleges és értelemzavaró.
34. Tartalmilag ugyanakkor megállapítható, hogy az Are tv. „vagyon” fogalmába az adóst, adóstársat illető azon dolgok, jogok, követelések tartoznak bele, amelyekkel az adósságrendezés kezdeményezésekor rendelkeznek, továbbá amelyeket az adósságrendezési eljárás elrendeléséig, és annak folyamán szereznek.

35. Az „adósságrendezésbe tartozó vagyona” nem tartoznak bele az Are tv. 6.§ (2) bekezdése szerinti végrehajtási rendeletben meghatározott vagyontárgyak, tehát a „vagyona” fogalma és az „adósságrendezésbe tartozó vagyona” fogalma közti különbséget ezen kivételezett vagyontárgyak jelentik. A mentes vagyontárgyakról a természetes személyek adósságrendezési eljárásában az adósságrendezésbe nem tartozó vagyonról és bevételekről szóló 230/2015. (VIII. 12.) Korm. rendelet („R.”) rendelkezik. A R. számos járadék jellegű követelést von ki a „vagyona” fogalma alól (pl. R. 14., 15., 17., 19., 20., 21., 22., 23, 24 pontok), továbbá kifejezetten rendelkezik egyes, az adósságrendezési eljárás elrendelését követően megszerzett vagyontárgyak mentességéről (R. 45-48. pontok). A kivételezett vagyontárgyak meghatározásának annyiban van jelentősége, hogy ezek a jogalkotó szándéka szerint a 6.§ (1) bekezdés alkalmazásában a „vagyona” fogalmába tartoznak (máskülönben nem lenne szükség külön jogszabállyal való mentesítésükre).
36. Az Are tv. „vagyona” valamint „adósságrendezésben vonható vagyona” fogalma tehát kiterjed az adósságrendezési eljárás kezdeményezésekor rendelkezésre álló vagyontárgyakon túl azokra a vagyontárgyakra is, amelyeket az adós, adóstárs az adósságrendezési eljárás lezárultáig megszerz.
37. Amennyiben egy jogszabály önmaga definiál egy fogalmat, úgy annak a fogalomnak a jelentésére minden esetben a jogszabályban meghatározott definíciót kell alkalmazni.
38. Az Are tv. 7.§ (1) bekezdése tartalmazza az adósságrendezési eljárás elrendelésének feltételeit, köztük a b) pontban az adós, adóstárs vagyonaival kapcsolatos elvárást. Az adós, adóstárs akkor jogosult a vagyona rendezési eljárás elrendelésére, ha adósságrendezésbe tartozó vagyona” nem éri el az Are tv. szerint megállapítható tartozásainak 100%-át („100%-os limit”), de nem haladja meg az adós, adóstárs belföldön található vagy hozzáférhető vagyona 200%-át, azzal, hogy -kizárólag ezen 200%-os küszöb vizsgálata során- figyelembe kell venni az adós, adóstárs öt évre számított, adósságrendezésbe vonható várható bevételeit is, kivéve a 6. § (2) bekezdésében meghatározott vagyont, illetve bevételt („200%-os limit”).
39. Az Are tv. 7.§ (1) bekezdés b) pontja az „adósságrendezésbe tartozó vagyona” Are tv. szerinti fogalmának figyelembevételével nem alkalmazható, ugyanis az eljáró bíróság úgy köteles az adósságrendezési eljárás folyamán (tehát a jövőben) megszerzendő vagyont figyelembe venni, hogy az elrendeléskor nem lehet előre tudni azt, hogy az eljárás milyen időtartamon keresztül lesz folyamatban, és ezen időtartam alatt mekkora értékű vagyont fog szerezni az adós, adóstárs.
40. A jogszabályhely abban az esetben válna alkalmazhatóvá, ha a „200%-os limitre” irányadó vagyona meghatározásából törlésre kerülne az „ez utóbbi rendelkezés esetében” szövegrész, mivel akkor mind a „100%-os limit”, mint a „200%-os limit” esetében egységesen irányadó lenne, hogy az adósságrendezési eljárásról való döntés időpontjában előreláthatóan megszerzhető vagyona öt éves időtávon veendő figyelembe.
41. Indítványozóval szemben az Are tv. 7.§ (1) bekezdés b) pontja olyan tartalommal került alkalmazásra, hogy a „100%-os limit” esetében kizárólag az eljáró bíróságok kizárólag adósságrendezési eljárás elrendeléskor meglévő vagyontárgyakat vették figyelembe, mivel- indokolásuk szerint az öt évre számított adósságrendezésbe vonható bevétel csak a „200%-os” limit esetében irányadó.

42. Ez a fentiek szerint az „adósságrendezésbe tartozó vagyon” *contra legem* meghatározásával történt. Nem annak van ugyanis jelentősége, hogy az Are tv. 7.§ (1) bekezdés b) pontjában foglalt kivételszabály hogyan alkalmazandó, hanem annak, hogy ezen szabály hiányában, pusztán a jogszabály „vagyon” fogalmából kiindulva megállapítható-e az, hogy az adós követelése a vagyonába tartoznak-e.

Tisztességes eljáráshoz való jog sérelme

43. A 6/1998. (III. 11.) AB határozat úgy foglalta össze a tisztességes eljáráshoz való jog lényegét, hogy az *„olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes”* [ABH 1998, 91, 95]. A 14/2004. (V. 7.) AB határozat szerint *„A tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye.”* [ABH 2004, 241, 266].
44. Indítványozó álláspontja szerint az alaptörvény-ellenes jogszabályt alkalmazó eljárás nem lehet tisztességes, az abban meghozott határozat szükségképpen, és pusztán ebből az okból sérti Indítványozónak az Alaptörvény XVIII. cikkében meghatározott alapjogát. Az eljáró bíróságnak ugyanis hivatalból észlelnie kell, ha az alkalmazandó jogszabály az Alaptörvénybe ütközik, és a Pp. 131.§ (1) bekezdése és az Abtv. 25.§ (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárását kell kezdeményeznie. A bíróság alaptörvény-ellenes jogszabályt nem alkalmazhat.
45. A Felülvizsgálati Végzés önmagában is a tisztességes eljáráshoz való alapjog sérelmét valósítja meg a következők szerint:
46. Nem vitás, hogy a jogalkotó meghatározhatja, hogy mely jogerős döntések esetében megengedett a felülvizsgálati eljárás, és az sem vitás, hogy a jogalkotó a felülvizsgálat engedélyezését a Kúria eseti, az adott ügy körülményein nyugvó mérlegelésére bízhatja, ahogy az adott esetben a Pp. 409.§. (1) bekezdésében is történt.
47. A Kúria a mérlegelés során szabadon jár el, a mérlegelés szempontjait azonban a jogalkotó meghatározta a Pp. 409.§ (2) bekezdés a)-c) pontjaiban. A mérlegelési szempontok Indítványozó álláspontja szerint alkotmányos jelentőséggel is bírnak, ezek hiányában ugyanis teljesen korlátlan lenne a Kúria mérlegelési joga, ami nyilvánvalóan sértene az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdését (nem lenne olyan törvény, amelynek a mérlegelés során a bíróság alá van vetve), az így meghozott határozat fogalmilag sem lehetne tisztességes eljárás eredménye. Abban az esetben, ha a Kúria mérlegelése az adott ügy körülményeihez képest nyilvánvalóan ellentétes a jogalkotó által megadott valamelyik mérlegelési szemponttal, úgy a mérlegelést tartalmazó határozat nem csak jogszabályba ütközik, hanem az Alaptörvényt is sérti.⁷

⁷ „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel (20/2017. (VII. 18.) AB határozat [23])”

48. A jelen esetben a Kúria vezető érve az volt, hogy az Indítványozó által felhozottak nem alapozzák meg a joggyakorlat továbbfejlesztését, a jogkérdésben a Kúria a BH 2019.328. számon már állást foglalt. Ezzel szemben Indítványozó nem arra a jogkérdésre kereste a választ, hogy az Are tv. 7.§ (1) bekezdés b) pontjában foglalt, „5 éves várható bevételre” vonatkozó rendelkezés az adós minimális vagyona szempontjából irányadó-e, hanem arra, hogy a „vagyon” Are tv. szerinti definíciójából következik-e az a válasz, hogy az adós követelése az *Are tv. 7.§ (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra tekintet nélkül* az adós vagyonának tekintendők-e (Indítványozó álláspontja ebben a kérdésben igenlő).
49. A Kúria másik érve, amely szerint az Indítványozó által felvetett kérdés esetében a „társadalmi jelentőség” nem állapítható meg, ugyancsak nem tartható annak fényében, hogy az Indítványozó beadványa nem az Are tv. 7.§ (1) bekezdés b) pontjának, hanem a jogszabály „vagyon” fogalmának értelmezésével kapcsolatos. A jogszabály rendeltetése, hogy a fizetési nehézségekkel küzdő magánszemélyek részére meghatározott eljárásrendben fizetési haladékot és részleges mentesülést biztosítson, a jogszabály tárgyából következően alapvető jelentősége van a „vagyon” fogalmának, a vagyon, és annak mértéke hivatott ugyanis azt a személyi kört behatárolni, akik a jogszabály szerinti adósságrendezési eljárásra jogosultak lehetnek. A „vagyon” egzakt fogalma hiányában az egész Are tv. alkalmazhatatlan, és az adósok teljes köre bizonytalanságban van abban a kérdésben, hogy jogosult lehet-e az eljárás elrendelésére.
50. A Kúria tehát nem az Indítványozó által felvetett kérdés megengedhetőségéről foglalt állást, hanem más, nem közvetlenül releváns kérdésre adott választ, a kérelmet így lényegében nem bírálta el.
51. A Felülvizsgálati Végzés megvalósította Indítványozónak az Alaptörvény XVIII. cikkében meghatározott alapjoga sérelmét.

Tulajdonjog sérelme

52. Az alaptörvény-ellenes Jogerős Végzéssel elrendelt adósságrendezési eljárás közvetlenül akadályozza azt, hogy Felperes az önálló zálogjogból fakadó igényét érvényesítse, továbbá az adóssági eljárás kimenetelének függvényében az Önálló Zálogjog adott esetben csak korlátozottan lesz érvényesíthető.
53. Indítványozó önálló zálogjoga a 10. pontban előadottak alapján az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés első mondata alapján védelmet élvez. Az alkotmányos védelem nem abszolút, a közérdekre tekintettel, a szükségesség-arányosság teszt alapján korlátozható **(64/1993. (XII. 22.) AB határozat⁸)**.

⁸ „A törvényvel érvényesített közérdek alkotmánybírószági vizsgálata ezért nem a törvényhozó választásának feltétlen szükségességére irányul, hanem – még ha formálisan nem is a közérdek fennállására irányul, hanem a szükségesség-arányosság ismérveit alkalmazza – arra kell szorítkoznia, indokolt-e a közérdekre hivatkozás, illetve, hogy a közérdekű megoldás nem sért-e önmagában is valamely más alkotmányos jogot [...]. A közérdek és a tulajdonkorlátozás arányossága vizsgálatánál viszont az Alkotmánybíróság általában is meghatározhatja azokat az ismérveket, amelyek a beavatkozás alkotmányosságát eldöntik. Ezzel ellensúlyozhatja azt a kényszerű veszteséget, amelyet a jogbiztonság közérdek szükségességének korlátozott felülvizsgálata miatt szenved. Aránytalannak tekinti például az Alkotmánybíróság a tulajdonkorlátozást, ha annak időtartama nem kiszámítható. [...] Más esetekben a tulajdonkorlátozás arányosságához szükséges lehet a kártalanítás.”

54. A tulajdonjog korlátozása törvényalkotás útján valósulhat meg, a jogszabályok megalkotása során az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvéből levezethető a normavilágosság követelménye. Indítványozó álláspontja szerint a közérdeket, mint a tulajdonjog korlátozására alkalmas alkotmányos elvárás csak olyan jogszabály tükrözhet, amely önmagában megfelel a jogállamiság, és az abból fakadó normavilágosság követelményének.
55. Nem felelhet meg a szükségesség-arányosság alkotmányos mércéjének olyan jogszabály, amely a normavilágosság sérelme miatt következetesen nem alkalmazható, és nem ad támaszt az eljáró bíróságnak olyan kérdésben (milyen esetben rendelhető az a hitelező tulajdonát korlátozó adósságrendezési eljárás) amelynek megválaszolása minden adósságrendezési eljárásban szükségszerű, ugyanakkor az alaptörvény-ellenes szabályozás miatt nem lehetséges.

ÉRDEMI INDOKOLÁS – MÁSODLAGOS KÉRELEM

56. Indítványozó álláspontja szerint a fenti 17-55. pontok szerinti indokolás mindenben irányadó a másodlagos kérelem esetében is, a jelen esetben a Jogerős Végzés közvetlenül azért alaptörvényellenes, mert alaptörvényellenes jogszabály alkalmazásával került meghozatalra.
57. Az Indítványozó által megjelölt jogszabályszöveg törlése esetén a normaszöveg egyértelműen értelmezhetővé válna, és az Are tv. egyéb rendelkezéseivel való koherenciája helyreállna. Az adósságrendezési eljárás elrendeléséről való döntéshez a bíróságnak azt kellene vizsgálnia, hogy az „adósságrendezésbe tartozó vagyon” mekkora része áll rendelkezésre, és ez a rész előreláthatóan mekkora összeggel fog gyarapodni a kérelem benyújtásától számított 5 éves időtartam alatt. Ez a vagyontömeg egyértelműen megállapítható az adós, adóstárs vagyona és rendszeres jövedelme figyelembevételével. Az „adósságrendezésbe vonható vagyon” annak törvényi definíciója szerint tágabb, mint az Are tv. 7.§ (1) bekezdés b) pontjának (Indítványozó kérelme szerint meghatározható) szövege által figyelembe venni rendelt vagyontárgyak köre, ez azonban jogalkalmazási problémát nem okoz, és alkotmányos aggály sem merül fel.

EGYÉB NYILATKOZATOK

58. Indítványozó a felhívott, de az Alaptörvény hatálybalépése előtt keletkezett AB határozatok körében az Alaptörvény „Záró és vegyes rendelkezések” 5. pontjára tekintettel hivatkozik a **13/2013. (VI. 17.) AB határozat**⁹ indokolására.

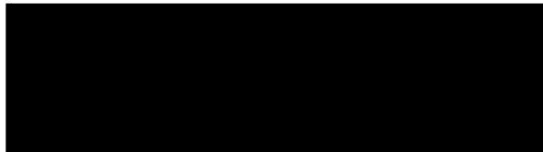
⁹ „[29] Az Alkotmánybíróság bár a döntéseiben felhasználta a korábbi határozataiban tett okfejtéseket és megállapításokat, a döntéseinek jogalapja mindig a hatályos alkotmány adott rendelkezése volt.

[30] Az Alaptörvény hatálybalépését követően az Alkotmánybíróság a korábbi alkotmányon alapuló határozatai tekintetében kimondta, hogy az újabb ügyekben felhasználhatja az Alaptörvény hatálybalépése előtt hozott határozataiban szereplő érveket, ha „az Alaptörvény konkrét - az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú - rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges.” {22/2012. (V. 11.) AB határozat, Indokolás [40]}. A korábbi Alkotmányon alapuló határozatokban kifejtett elvi jellegű megállapítások felhasználása tehát megkívánta az előző Alkotmány és az Alaptörvény megfelelő szabályainak tartalmi összevetését és mérlegetését az Alaptörvény értelmezési szabályaira is tekintettel.

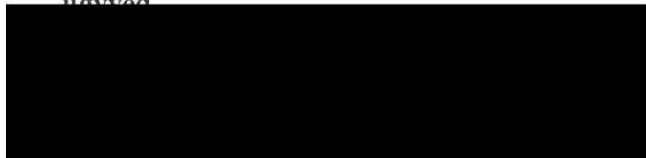
[31] Az Alaptörvény negyedik módosítása következtében - a Záró és vegyes rendelkezések 5. pontja alapján - azonban az Alkotmánybíróságnak ezen összevetés eredményeképpen az Alaptörvény hatálybalépése előtt meghozott határozataiban foglalt érvek felhasználását kellő részletességgel indokolni kell. A korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek figyelmen kívül hagyása ugyanakkor az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén is lehetségessé vált, a szabályozás változása a felvetett alkotmányjogi probléma újraértékelését hordozhatja.”

59. Indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.
60. Indítványozó jogszabályi lehetőség hiányában nem kérte a Jogerős Végzés végrehajtásának felfüggesztését.
61. Indítványozó csatolja jogi képviselőjének a jelen eljárásra vonatkozó meghatalmazását, továbbá a Felülvizsgálati Végzést, a Jogerős Végzést és a Kaposvári Járásbíróság 4.P.20.765/2019/10. sz. végzését.
62. Indítványozó a jelen indítványt az Abtv. 53.§ (2) bekezdése alapján a Kaposvári Járásbíróságnál terjeszti elő az Ügyrend 71.§ (4a) bekezdése alapján elektronikus úton.

Budapest, 2021. február 2.

képviseli:
dr. Pulay Gábor
ügyvéd

Hiánypótlás alapján egységes szerkezetben előterjesztve

